

projectes: restauració del forn de calç de Can Marquès

La Plataforma està restaurant el forn de calç de Can Marquès

El mes de novembre la plataforma va iniciar la restauració del forn de calç de Can Marquès, situat molt a prop del molí fariner que també va ser recuperat fa 6 anys. El forn es localitza a l'inici del camí que puja a Montpalau per l'obaga de la muntanya, un cop s'ha travessat la riera. Es trobava en unes condicions lamentables, colgat de sorra i de bardisses fins al punt que passava totalment desapercebut pels passejants. D'aquesta forma l'entitat dona una passa més per dignificar el valuós patrimoni històric que se situa a l'entrada del parc natural del Montnegre, a sota de Sant Pere de Riu.

Així, la restauració del forn s'afegeix a la recuperació de l'entorn de la font del Ferro i de l'arcada romana de l'aqüeducte, realitzada el 2007-08 i la ja esmentada del molí.

Tot plegat s'emmarca en un itinerari a peu que pròximament es senyalitzarà i que tindrà un recorregut pels entorns més emblemàtics de la Vall de la Riera de Pineda.

Vam començar amb la restauració del molí i l'any passat es va emprendre la recuperació de la Font del Ferro: Es va fer una font de pedra, nova, una bassa per amfibis i -en col·laboració amb el CAU de Pineda- un pont de fusta. Es va netejar tot el terreny de romagueres i es van plantar arbres de ribera.

L'abans i el després de la Font del Ferro

El forn fariner de Can Marquès ja restaurat

L'obtenció de la calç per cocció de la pedra calcària és una tècnica molt antiga arreu del món. La pedra calcària és una roca sedimentària que conté més d'un 50% de carbonat càlcic, que cap als 900-1000°C és desfà en anhídrid carbònic que s'incorpora a l'atmosfera, i en òxid de calç o calç viva. El forn de calç de Can Marquès aprofitava, pel seu funcionament, els afloraments de roca calcària que s'emplacen en aquest tram de la vall de la riera.

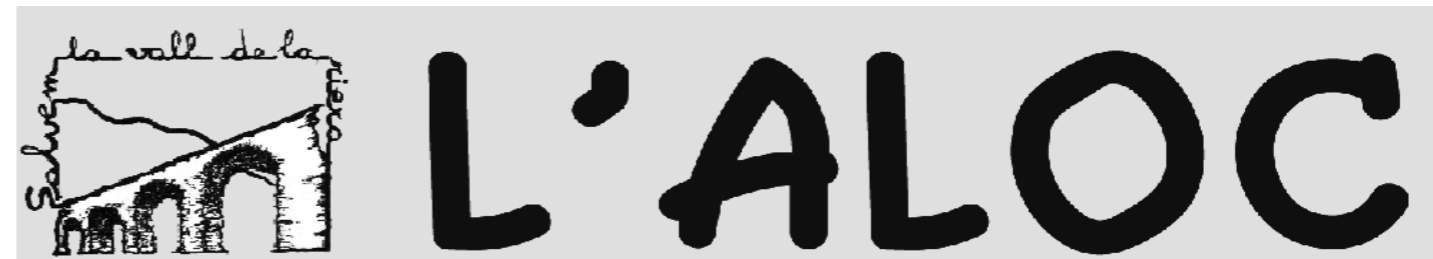
Fins al moment, no coneixem cap dada documental del forn de calç en qüestió. Tot i això, l'existència de grans soques d'alzina arrapades a diversos punts de les seves parets porta a pensar que la construcció resta sense calcinar com a mínim un segle.

El forn és com una gran olla de forma tronco-cònica amb la base inferior més ampla. Per sota del nivell de terra s'excavava un forat per a les cendres dit cendrer. A nivell de terra hi ha la banqueta o relleixó, un graó adossat a tota la paret del forn, d'on partirà la càrrega, les pedres que s'han de coure i que pugen en paral·lel (el pedrís) a la paret del forn, fins que acaben tancant en volta. L'espai buit que queda a dins sota aquesta volta és la caldera o fogaina, on s'introdueixen les feixines per una petita obertura triangular, anomenada boca.

Un cop cuites, les pedres presentaven un aspecte diferent, quedaven enganxades entre elles, pesaven la meitat, el caramull que sobresortia un metre del cim de l'olla, ara no passava gaire més d'un pam. Amb el perpal es feia caure la volta, i amb l'ajut de pics i aixades es desmuntava. Calia, aleshores, anar carregant la calç i no posposar la feina, perquè en contacte amb l'aire la calç s'esbrava. Els usos de la calç eren molt diversos; sobresortien la utilització com a morter per a la construcció, per emblanquinar i desinfectar parets, aplicacions medicinals o usos agrícoles, entre d'altres.

Les obres que està fent la Plataforma consisteixen en restaurar tota l'estructura del forn, incloent l'entrada i un parell de contraforts. Des d'aquestes línies es vol agrair la tasca de tots els qui han col·laborat en aquesta tasca i dels qui han prestat suport material per fer-ho possible.

*S'agrairà especialment si algú ens pot fer arribar alguna notícia documental del forn, imatges o qualsevol referència històrica seva.

Plataforma Salvem la Vall de la Riera de Pineda

nº8

maig del 2009

Dipòsit legal B-43837-2002

<http://www.pangea.org/salvemlarieradepineda>

salvemlariera@yahoo.es

AMB EL 40% NO EN TENIM PROU

8 anys reivindicant la protecció integral de la Vall de la Riera

La desclassificació d'una part de la Vall de la Riera, la que està més allunyada del poble, ens ha provocat sentiments contradictoris: d'una banda la immensa satisfacció de veure preservada una part d'aquesta vall agrícola, amb un valor paisatgístic tan gran i que fa de transició entre el nucli urbà de Pineda i el Montnegre, i de l'altra la sensació d'haver-nos quedat a mitges i d'haver desapropiat l'oportunitat de deixar ben clar quin volem que sigui el destí de la Vall de la Riera.

Fins i tot en un primer moment va semblar que l'actual ajuntament havia fet el pas valent i decidit que li marcava l'Agenda 21, que exigia la desclassificació immediata d'aquest espai. Però no, amb l'ambigüitat calculada pròpia dels polítics, un cop més hem jugat a les mitges tintes, hem aigualit les aspiracions d'una bona part dels pinedencs que volen conservar una part del ric patrimoni pagès del poble i que tenen ganes de poder fruit d'un espai verd a tocar del poble. S'ha perdut l'ocasió de barrar el pas a qualsevol mena d'especulació de futurs negocis immobiliaris o d'ocupació d'aquest espai per usos no-agrícoles.

Pocs pobles poden disfrutar d'un espai natural tan pròxim al poble com el de la Vall de la Riera

La Vall de la Riera emmarcada per la serra de la Guàrdia i el Montnegre al fons i -a la foto petita- la zona de Can Roig, la més pròxima al poble

Però la Plataforma no tira la tovallola i continuarà exigint a aquest ajuntament que tingui la valentia de fer el pas definitiu. L'argumentació per desclassificar la part de la Vall de la Riera que s'havia de destinar a úsos industrials és que ja hi ha un polígon industrial amb prou capacitat per cobrir aquestes necessitats. El projecte d'urbanització de la zona compresa entre Pineda Centre i Poblenou (l'ARE, antic PP1) ens dona un argument més per demanar que s'aturi aquí el creixement del poble. La zona encara urbanitzable de la Vall de la Riera (el 60% del total!) no es pot convertir en una mena de reserva de sòl per continuar creixent. Ni tampoc en un espai per anar-hi col·locant equipaments que exigeix el creixement urbanístic descontrolat i desmesurat de l'ARE entre Pineda i Poblenou i que no s'hagi tingut la previsió de col·locar on pertoca.

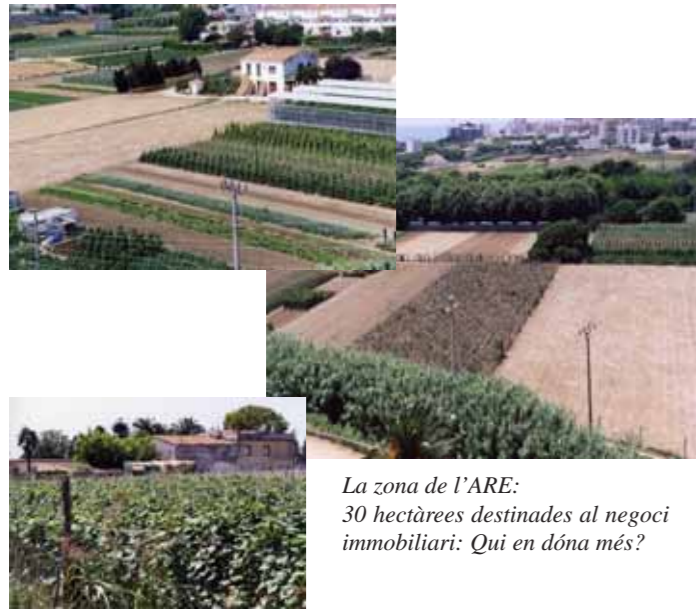
Aplaudim la desclassificació del 40%, però continuem demanant, com hem fet aquests últims 8 anys, la protecció del 100% de la Vall de la Riera.

denúncia: creixement urbanístic desorbitat a Pineda

I ARA L'ARE!!!

PINEDA DE MAR SERÀ EL PRIMER MUNICIPI DE L'ALT MARESME AMB TOT EL FRONT MARÍTIM CONSTRUÏT.

El passat 13 de març va ser aprovat per la Generalitat el projecte d'àrea residencial estratègica (ARE) que s'ha de fer a Pineda; la més gran del Maresme. Amb el pretext, entre d'altres, de promoure un habitatge més assequible en un entorn urbà de qualitat, el municipi de Pineda experimentarà el creixement urbanístic més gran que ha tingut al llarg de tota la seva història. S'ocuparan prop de 30 hectàrees i s'aixecaran 2.000 habitatges. Això sense comptar altres actuacions menors en cartera com els plans parcials 3 i 7 i la façana marítima dels càmpings. Cap objectiu pot justificar una ocupació del sòl tan espectacular com la que es derivarà de l'ARE i que, en poc temps, convertirà Pineda en un municipi amb tota la seva façana litoral edificada.

La zona de l'ARE:
30 hectàrees destinades al negoci immobiliari: Qui en dona més?

Enmig de tot aquest procés la participació ciutadana no ha quedat gaire ben parada. L'ARE actual és hereva del Pla Parcial que ja fou aprovat inicialment, pel govern municipal, el gener de 2003. Llavors s'efectuà sense debat i per la via d'urgència. L'aprovació del pla parcial el 2003 donava llum verda a la urbanització ja prevista a través de Pla General de 1992. Per això Pineda, malauradament, no és el cas d'altres municipis que han portat a referèndum l'ARE i on la població podia decidir entre urbanitzar o no urbanitzar aquests espais. Aquí la decisió ja es va prendre fa temps i sense oferir cap opció a la ciutadania per pronunciar-se al respecte. Amb tots aquests antecedents a la mà, no deixa ser simptomàtic que, al llarg de tot el període que ha durat la tramitació de l'ARE (prop d'un any), a Pineda no s'hagi convocat un sol acte públic per informar-ne al respecte i que, per la seva banda, la Generalitat ni tan sols s'hagi pres la molèstia de respondre les al·legacions que van presentar entitats com la nostra.

L'ARE significa urbanitzar tota la zona lliure entre Pineda i Poblenu i crear un continu urbà des del far de Calella al cementiri de Pineda

A continuació reproduïm el comunicat emès per la plataforma en conèixer l'aprovació de l'ARE:

1.- Considerem que l'aprovació definitiva de l'ARE de Pineda, per part de la Generalitat, amb la construcció prevista de 1.998 habitatges, és una MALA NOTÍCIA pel municipi. L'execució d'aquest volum d'habitatge tan elevat, allunya a Pineda d'un model territorial equilibrat i sostenible.

2.- L'execució de l'ARE suposarà la construcció total dels 3 kms. de façana litoral de que disposa el municipi i l'apropa, perillosament, als models de saturació urbanística que caracteritza part de les poblacions del Baix Maresme; a més a més, estimula un consum de sòl exagerat i a un ritme molt accelerat.

3.- La pretesa necessitat d'equipaments, de serveis o d'habitatge social no pot justificar, de cap manera, l'execució de plans tan desproporcionats com l'ARE de Pineda. Quan l'ARE de Pineda estigui realitzada és probable que la demanda d'equipaments o serveis sigui igual o superior a l'existent abans del seu inici.

4.- Entenem que l'aprovació definitiva de l'ARE de Pineda, per part de la Generalitat, sense que ni tan sols s'hagin respost les propostes i al·legacions efectuades durant la informació pública, suposa un menyspreu als processos de participació ciutadana.

5.- Com a entitat, es continuarà intervenint per tal que l'execució de l'ARE, en cas de tirar-se endavant, incorpori el màxim nombre de propostes que ja es van fer arribar tant a la Generalitat com al propi ajuntament, durant la fase d'informació pública.

6.- Com a entitat instem l'ajuntament per tal que, a curt termini, finalitzi la desclassificació del sòl urbanitzable encara vigent a la Vall de la Riera i que doni compliment a l'Agenda 21 que va aprovar l'any 2005.

En blau, la riera de Pineda. Les ratlles verdes serien els límits del connector biològic entre el mar i el Montnegre. Encerclat en blanc el PPI, ara ARE.

L'altra llenca blanca allargada és la zona urbanitzable de la Vall de la Riera (un 60% ho continua sent)

denúncia: barraquisme a la Vall de la Riera de Pineda

BARRAQUISME IL·LEGAL A LA VALL DE LA RIERA. FINS QUAN?

La part més propera al nucli urbà de la vall de la riera de Pineda es va degradant progressivament sense que l'Ajuntament o cap administració pública hi posi solució.

No sembla que serveixi de res que aquest espai estigui protegit amb categoria màxima pel Pla Director Urbanístic dels àmbits del Sistema Costaner, degut a la seva funció de connector entre el litoral i el Parc Natural del Montnegre

Quan qualsevol visitant inicia un recorregut per la Vall, resseguint la riera, queda sobtat per l'existència d'un gran nombre de construccions irregulars que degraden el paisatge i desafien la legalitat.

El que va començar anys enrera com una zona de petits horts periurbans ha derivat en una acumulació de barraques, magatzems de materials de construcció i caravanes atrotinades.

Tanques amb matalassos, bidons de productes químics com a improvisats dipòsits d'aigua i barbacoes d'obra comparteixen espai amb petits horts.

I el més greu és que no paren de créixer.

D'aquesta forma avançaríem en un altre tipus de connexió, posant en contacte la societat amb el territori. Iniciatives com els horts urbans, provades amb èxit a altres indrets, serien una opció que es podria aplicar en una part de la plana.

OBERTURA DE LA CANONADA D'AIGÜES TER-LLOBREGAT (ATLL)

A finals d'agost de 2008 es varen iniciar les obres per construir la canonada d'aigües que ha de connectar la dessalinitzadora de Blanes amb Arenys de Mar. El seu traçat discorre, al seu pas per Pineda, des del turó de Gràcia fins al polígon industrial. Travessa la vall de la riera des de la Rectoria Vella fins a les proximitats de Can Cassola. L'obertura de la rasa per situar la canonada ha provocat un fort impacte, sobretot, als vessants de la carena de Ca l'Oliver. En constatar l'evolució del projecte, la plataforma va enviar una carta als responsables de la companyia ATLL, expressant la seva queixa i demanant que, un cop finalitzades les obres, es restituïssin tant els terrenys agrícoles com la vegetació de la carena. A mitjan setembre vam tenir una reunió amb representants seus i de l'ajuntament, per parlar-ne.

A hores d'ara la canonada ja s'ha instal·lat; si en curt termini no s'inicien les obres de restitució de l'arbrat recordarem a ATLL els seus compromisos i a l'ajuntament, perquè, de manera subsidiària, vetlli pel seu compliment.

Rulots i tota classe de construccions improvisades en una mena de càmping il·legal a la Vall de la Riera. Al fons, el Montpalau..

Un patrimoni fràgil deixat de la seva mà

La Vall de la riera és un dels pocs exemples que resten de la plana agrícola del Maresme, d'una indubtable riquesa i varietat.

El nostre grup té com a objectiu garantir la seva protecció però també la seva viabilitat biològica tot intentant impulsar una consciència del seu valor ecològic i també social.

La funció de corredor biològic entre el mar i el Parc natural del Montnegre queda en perill davant de la substitució de les activitats tradicionals de pagesia per uns usos residencials i de serveis que estan totalment prohibits.

Malgrat les nostres reiterades peticions durant vuit anys, cap equip de govern municipal ha estat capaç d'intervenir amb contundència i aplicar la normativa vigent per tal d'acabar amb aquesta agressió urbanística.

Un raig d'esperança per al futur

La nostra opinió com a entitat és que per tractar de capgirar la situació s'hauria de treballar en la gestió i promoció del paisatge agrícola mitjançant la implicació decidida de les administracions.

Caldria redactar un pla de gestió agrària o d'ús públic, col·laborar amb centres de recerca i potenciar la comercialització dels productes típics de la zona com a valor afegit i diferenciador.